



STICHTING

# MEENSEL-KIEZEGEM '44



**31e Editie**  
**mei 2009**

**BELGIE - BELGIQUE**  
**PB 30038**

NU ER EEN REEKS KAMERS ZIJN BIJBESTELD EN DE PLANNING WORDT BIJGEWERKT KRIJGT ONZE 12DE REIS STILAAAN ZIJN DEFINITIEVE VORM. ZOALS ALGEMEEN GEWETEN IS, BLIJFT HET ENIGE VASTE PUNT DE NEUENGAMMEDAG. DE REST WORDT AANGEPAST EN VERANDERT ELK JAAR IN MEER OF MINDERE MATE. ZO IS ER DEZE MAAL FALLINGBOSTEL BIJGEKOMEN (ZIE VERDER IN DIT NUMMER) EN OOK DE PLAATS VAN HET HOTEL IS VERANDERD. (ONS VERTROUWDE RAMADAHOTEL IN BERGEDORF WAS AL VOLZET)

VAN DONDERDAG 27 AUGUSTUS TOT ZONDAG 30 AUGUSTUS BEZOEKEN WE DE KAMPEN EN PLAATSEN WAAR ONZE MENSEN HUN LAATSTE DAGEN HEBBEN DOORGEBRACHT. HET WORDT, ZOALS VELEN AL ERVAREN HEBBEN, EEN BEZOEK BRENGEN AAN EEN STUKJE MEENSEL-KIEZEGEM IN DUITSLAND, EEN BEETJE THUISKOMEN BIJ GELIEFDE.

## 12DE HERDENKINGSREIS 2009

DIT JAAR BEZOEKEN WE O.A. BERGEN-BELSEN, UELZEN, LUDWIGSLUST, WÖBBELIN, SCHÜTZENHOF, BLUMENTHAL, FARGE, ÖSTERHOLZER FRIEDHOF, SANDBOSTEL EN IS ER OOK DE NEUENGAMMEDAG MET DE WANHOOP VAN MEENSEL-KIEZEGEM, DE MUSEA, DE HERDENKINGSHALLE EN HET VOORMALIG CREMATORIUM.

NOG ENKELE PUNTJES OM TE ONTHOUDEN:

DE MEESTEN HEBBEN REEDS EEN VOORSCHOT BEZORGD OF BETAALDEN ALLES INEENS. MOGEN WE DAN VRAGEN OM AF TE REKENEN VOOR 25 JULI 2009. DE PRIJS VOOR EEN ÉENPERSOONSKAMER IS 395 EURO EN VOOR DE TWEEPERSOONSKAMER 320 EURO PER PERSOON OP BASIS VAN HALF-PENSION. DIT MAG GESTORT WORDEN OP REKENING 142-4022035-52 VAN DE STICHTING MEENSEL-KIEZEGEM'44 MET VERMELDING 12DE NEUENGAMMEREIS.

VERDERE INLICHTINGEN BIJ REISLEIDER RENÉ CAUWBERGS  
(016/632460)

MEER DETAILS KAN U VINDEN VERDER IN DEZE EDITIE!

## Inhoud

|                             |            |
|-----------------------------|------------|
| <i>Voorwoord</i>            | <i>p2</i>  |
| <i>Erfgoeddag SJW</i>       | <i>p3</i>  |
| <i>12e Herdenkingsreis</i>  | <i>p4</i>  |
| <i>Blenkinsop door</i>      |            |
| <i>Peter Celis</i>          | <i>p5</i>  |
| <i>Fallingbostel</i>        | <i>p6</i>  |
| <i>Sandbostel,</i>          |            |
| <i>één jaar later</i>       | <i>p7</i>  |
| <i>CIMIC studenten</i>      |            |
| <i>op bezoek</i>            | <i>p8</i>  |
| <i>Scholenproject Weert</i> | <i>p10</i> |

---

### Stichting Meensel-Kiezegem '44

Binkomstraat 56  
3391 Meensel-Kiezegem

[info@meensel-kiezegem44.be](mailto:info@meensel-kiezegem44.be)  
[www.meensel-kiezegem44.be](http://www.meensel-kiezegem44.be)

---

Afgiftemaanden:

Februari, Mei,

Augustus & November

Erkenningsnummer 608508

Afgiftekantoor 3390 Tielt-Winge

## Voorwoord van de voorzitter

Verrassende belangstelling. De aandacht die de organisatie van Erfgoeddag besteedde aan het jaarlijks motto, kreeg dit jaar een heel speciale opdracht: "Uit vriendschap". In eerste instantie doet dit wel de wenkbrauwen fronsen. Behoort vriendschap nu reeds tot ons erfgoed? Jij, wij en ikzelf zijn allemaal nog "producten" vanouds en zijn geboren in de vorige eeuw en vinden vriendschappen, het "vrienden"-zijn heel normaal én sociaal gezien levensnoodzakelijk. En dan verrast het ons dus wanneer we over vriendschap gaan spreken alsof we op het punt staan dat dit moet overgeërfd worden, alsof dit persé moet bewaard worden. We gaan ons afvragen wat en hoe "het" moet doorgegeven worden.

Vriendschap schijnt zoek. Even rekening houden met de context waarin het probleem geplaatst zal worden. Uiteindelijk heb ik persoonlijk daar geen problemen mee, ook niet als we de agressie in de maatschappij zien als de meest schrikwekkende symptomen. En dat de wereld aan het veranderen sloeg, daarvan zijn we zeker.

Geen dag gaat voorbij of de media is daar met een of ander gruwel, 'n steekpartij, forse straatrellen of een dodelijke raid in een of andere school of crèche. Bizarre vormen van een onderhuidse tijdbom, de pijnpunten van verborgen agressief gedrag. Of is het de overdreven aandacht van de media die de massa het gevoel geeft dat er meer geweld is en dat statistisch gezien meer geweld zou gepleegd worden. Kortom dat de sociaal gerichte mens zich tegen zichzelf keert en een super individualistisch gedrag gaat vertonen.

Voor de Stichting was het fijn uitgenodigd te zijn door de feestvierende SARS-vereniging (Senioren adviesraad en samenwerking) naar aanleiding van de erfgoeddag. Sarsleden die destijds een belangrijk milieu als oefenterrein in sociaal gedrag creëerden, om te leren begrijpen en te beleven dat vriendschap als essentiële basis zich aandient. De uitgelaten en meeslepende seniorenverenigingen in al hun facetten stonden in de spots.

Maar... Meer en meer worden we, ook in het sociaal gedrag geleid door de digitale revolutie of evolutie. Denken en handelen gaat in razende vaart via internet. Dus in dat verband moeten we nationaal en internationaal gaan denken. En dat is nu precies het feit waarmee de Stichting Meensel-Kiezegem '44 al jaren bezig is. Het is niet genoeg je te verlaten op wat je al hébt

als vereniging. We moeten ook beslissen welk verhaal we willen vertellen, welke inzichten we willen brengen en aanbieden, welke objectieven we willen zoeken. Mensen duidelijk maken, ze confronteren en ontroeren waarvan men zegt: onmogelijk, niet te begrijpen, nooit gezien. Gevolg is het bekende "wauw-effect". Met mond en armen wijd open, gereed om mensen in vriendschap te ontmoeten. Men verliest een vijand als men hem tot vriend maakt. Welke Romeinse krijgshier schreef dit weer? Dit was zowat de boodschap die ik tijdens de openingsceremonie van de erfgoeddag te St-Joris-Winge mocht meegeven aan het achtbare publiek. Meteen werd dan ook duidelijk dat onze fototentoonstelling waarmee de 11 herdenkingsreizen uit het verleden de impact en de kennis vergrootte aangaande onze reisdoelen. Voor mij werd het dan een aandoenlijk moment wanneer ik de veelzeggende omschrijving mocht aankondigen die de totaliteit van de fotoverzameling overkoepelde met deze tekst:

"De berustende verwezenlijking van ons herinneringsmonument in Neuengamme verlegt de vertederende beelden van ons sporenzoeken naar de onbekende oorden, die dankzij de gewaardeerde vriendschap de thuisbasis laat beroeren. De belangloze wederzijdse medewerking met onze Duitse vrienden, de tijdloze uitbeeldingen van ongekende kunstwerken in onbekende oorden verwerkten de edelmoedigste bedoelingen tot een verschuiving naar een ontmoetingsdrang met vrienden, die weten wat het betekent: de laatste sporen vinden.

Onze verenigingswerking van de Stichting kon niet beter gesteld wordt. Een schot in de roos!!

Guido Hendrickx,  
Voorzitter

## **Erfgoeddag te St-Joris-Winge.**

Naar jaarlijkse gewoonte nam de gemeente Tielt-Winge deel aan de activiteiten van Erfgoeddag. Andermaal had de toeristische dienst de voorbereidende vergaderingen geleid samen met de socio-economische dienst.

Schepen Jos Michiels fungeerde als voorzitter van het feestcomité dat bij deze gelegenheid de SARS in de bloemetjes wilde zetten. Deze seniorenadviesraad, vroeger de bejaardenraad, bestaat namelijk 25 jaar. Een gelegenheid om het glas te heffen op deze vruchtbare werking. Voorzitter Romain Robeyns mocht dan ook heel wat prominenten begroeten bij deze plechtigheid en onderlijnen dat vriendschap het sleutelwoord was van een goede werking. Voor onze gemeente kon schepen Jos Michiels een veelzijdig erfgoedaanbod aan de genodigden presenteren. "Uit Vriendschap !?", een thema dat op verschillende vlakken werd bekeken en uitgewerkt in de ruime zalen van GC De Maere.

De heemkundige kring "Koninklijke Oost-Brabantse Werkgemeenschap" stelde authentieke en geschreven kaartjes en brieven voor, ondersteund door passende fotoreportages. Pen en papier hebben altijd een grote rol gespeeld in het smeden en onderhouden van vriendschapsbanden. Het creatief engagement van de Okra-afdeling Winge mondde uit in een prachtige en gesmaakte Createntoonstelling van werkstukken en handwerken. Een verrassende aansluiting bracht de stichting Meensel-Kiezegem '44 met een overkoepelende fototentoonstelling over de 11 herdenkingsreizen naar Neuengamme, Bremen en de aanverwante bijkampen. Niet zo vanzelfsprekend dat deze ondernemingen kunnen en konden uitgroeien tot duurzame en gewaardeerde vriendschappen, enerzijds bij ons en anderzijds in deze verre onbekende oorden. Het feestcomité had een verrassend en veelzijdig vriendschapsvariété in mekaar geknutseld. Het podium kreunde onder de lasten van gym- en lijdansers van Okra-Winge. Een frisse geest overheerste de stemming met de bijdrage van de zanggroep Astrid Dauw en de gelegenheidszangers van Okra-Meensel.

Vriendschappelijke babbeltjes rond de geprojecteerde quizvragen en becommentarieerde antwoorden maakten duidelijk dat we wel degelijk kunnen spreken van een hartelijk Hageland. Finaal zal een lootkaartenspel en de prijzenuitreiking ter zake getuigen zijn van straffe vriendschappen.

Meerdere streekproducten vonden een tijdelijke thuisbasis in "de saccoche" van de vrouwelijke deelnemers. Een heus draaiorgel zorgde voor genoeglijk aanhoorde kermistonen uit de tijd dat men nog zong van "Charelke, Charelke", etc.

Voor de Stichting betekende het evenwel een uitdaging om in deze gezellige atmosfeer te durven uitpakken met een vrij interessante reportage over de onbekende oorden, de Noord-Duitse kampplaatsen. Bewondering en verwondering over alles "wat er nog te zien valt". Meerderen hebben ons met spijt in het hart ongevraagd verklaard dat het tot op heden een onvoldane wens was om "er geweest te zijn" maar ... dat de emotionele verwerking hen afschrikt voor deelname. Zeker als ze de massale aanbieding te verwerken krijgen. Een geruststelling voor ons is: we konden onze edelmoedige doelstellingen niet beter in het daglicht stellen en velen gaan voorbij rommelige geruchtenmolens met een vriendschappelijke gedachte in een vergeetput dumpen. Meer dan ooit kleurt verrassende vriendschap ons blazoën.

Guido Hendrickx



## **12 de Herdenkingsreis naar Neuengamme.** van 27 tot 30 augustus 2009

Nu er een reeks kamers zijn bijbesteld en de planning wordt bijgewerkt krijgt onze 12 de reis stilaan zijn definitieve vorm. Zoals algemeen geweten is, blijft het enige vaste punt de Neuengammedag. De rest wordt aangepast en verandert elk jaar in meer of mindere mate. Zo is er deze maal Fallingbostel bijgekomen (zie verder in dit nummer) en ook de plaats van het hotel is veranderd. (ons vertrouwde Ramadahotel in Bergedorf was al volzet)

*Wat is er dit jaar veranderd?*

We vertrekken nog steeds aan het station te Meensel om 6 uur stipt 's morgens en na een sanitaire tussenstop reizen we eerst naar Fallingbostel. We zullen deze maal geen eetgelegenheid zoeken, maar aanraden een lunchpakket mee te nemen. Als iedereen zijn eigen "boterhammekes" meeneemt sparen we over de middag bijna twee uren uit, die we nuttiger kunnen besteden. In Bergen-belsen, waar we rond de middag zijn, vinden we wel tijd en plaats en drank is er, zoals altijd, in de bus te verkrijgen aan democratische prijzen. Na Ludwigslust en Wöbbelin verder richting Hamburg en iets ten noorden van die Hansestad vinden we dan ons Hotel in Ahrensburg.

Tijdens onze Neuengammedag (dag 2) melden we ons weer aan in Am Deich om het tot 's avonds vol te houden. Van daar aan de Lübeckerstrasse kunnen we op korte tijd in Pelzerhaken zijn, waar we de uitgeregende ceremonie van vorig jaar perfect kunnen overdoen. (dag 3). Dan zullen we ook mogelijk via Sandbostel (kamp en kerkhof) en langs de Kolenbrandersbrug (schitterend panorama van Hamburg) terug eens langs Bullenhuserdam gaan (wie zich de prachtige vertolking van de gedichten op de opening van onze grootse tentoonstelling eind vorig jaar door de leerlingen van de Wingse academie herinnert, zal hier zeker niet onberoerd buitenkomen.) Voor deze dag zouden degenen die het verlangen een lunchpakket kunnen kopen in het hotel, zodat we hier ook weer met de tijd kunnen goochelen.

De laatste dag reizen naar Bremen (Dus drie overnachtingen in hetzelfde hotel) met het Österholzerkerkhof, Schützenhof, Blumenthal en

Farge. Vriend Raymund Gaebelein zorgt daar weer voor een versterkende soep in die typische Noordduitse Herberg. Over de Weser en terug naar Meensel-Kiezegem is het besluit van onze twaalfde trip.

Nog enkele puntjes om te onthouden: De meesten hebben reeds een voorschot bezorgd of betaalden alles ineens. Mogen we dan vragen om af te rekenen voor 25 juli 2009. De prijs voor een éénpersoonskamer is 395 euro en voor de tweepersoonskamer 320 euro per persoon op basis van half-pension. Dit mag gestort worden op rekening 142-4022035-52 van de Stichting Meensel-Kiezegem'44 met vermelding 12de Neuengammereis.

Verdere inlichtingen bij reisleader René Cauwbergs (016/632460)

### **Documenten...**

We worden regelmatig in het bezit gesteld van merkwaardige en historische documenten allerhande. Omdat ze niet zouden verloren gaan zijn er heel wat bezitters die ze ons overhandigen. Die komen later, bij eventuele uitbreiding van het museum, in een vitrine terecht. Ook zullen we in de mate van het mogelijke deze geschriften publiceren (uiteraard mits toelating van de donateurs). Deze maal geven we de brief weer die van uit Gruitrode op 2 augustus 1945 verstuurd werd naar de familie Vangoidsenhoven.

Gruitrode 2/8/45

Mijnheer,

Gij vraagt mij inlichtingen over zekere Vangotsenhoven van Meensel die Vangotsenhoven die bij mij geweest is heet Everard en was als ik mij goed herinner 58 jaar oud en was metser van beroep heeft den vorige oorlog 14-18 in Duitschland als krijgsgevangene vertoefd. hij heeft vier zonen waarvan een ook gelijk hem naar Duitsland vervoerd is die is in Duitschland in Neuengamme van ons afgegaan maar rond nieuwjaar zijn er andere gevangene bij ons in het kamp gekomen en dan hebben wij inlichtingen gevraagd aan een persoon een Vlaming maar ik kan mij zijn naam niet meer herinneren en die heeft ons gezegd dat zijn zoon nog in goede gezondheid verkeerde en nog dik en vet was als ik mij goed herinner was die zoon in een vliegtuig

*fabriek aan het werk en het kamp waar hij was kan ik mij de naam niet goed van herinneren maar het was iets als rozen. Mijheer Vangotsenhoven heeft bij mij altijd de stiel uitgeoefend als metser en heeft altijd in goede gezondheid verkeerd maar de laatste tijd kregen wij weinig of niets meer te eten en mijnheer heeft het altijd nog goed volgehouden omdat hij een sterk gestel had en dan is Mijnheer de 27 april gestorven ik heb hem nog helpen begraven hij is bezweken van uitputting en ontberingen hat was mijn laatste kamaraad maar er moet toen nog een zijn die nog in goede gezondheid verkeerde uit uw dorp hij heet Joseph met zijn voornaam en was nog niet lang gehuwd het was een boerenjongen en ongeveer 30 jaren oud dan zijn er bij mij nog gestorven van het zelfde dorp een zekere Everart De vrooy Café en Philip Vogelen of Vogels een boerenmensch en nog eene die den dépot had van een brouwerij maar ik kan mij zijne naam niet meer herinneren en nog een cafébaas Nand die voor de tweede maal gehuwd was en duivenliefhebber en nog eene boerenjongen van ongeveer 50 jaar waar de de zuster en haar man ook weggehaald was de man van zijn zuster was als ik mijn goed herinnert bediende van de Buurtspoorweg en woonde aan de statie er zijn er nog maar ik kan mij niet meer herinneren welke.*

*Aanvaard Mijnheer mijne beleefde groeten,  
Mr Schoofs Alfons*

### **Blenkinsop-story door Peter Celis**

*Op 20 maart zat het Ontmoetingscentrum in Meensel-Kiezegem afgeladen vol. Niemand heeft het zich achteraf beklagd dat ze hun zetel en (veelal) vervelende TV hadden geruild voor een avond met Piloot-commandant Peter Celis. Een uur lang hield hij het publiek in zijn ban met het verhaal van Edward Blenkinsop. Deze Canadese Oorlogsheld, die na gered te zijn uit zijn brandende bommenwerper, in Meensel terecht kwam en als politiek gevangene werd opgepakt tijdens de razzia van 11 augustus 1944, stierf in Duitsland samen met de andere slachtoffers van Meensel-Kiezegem.*

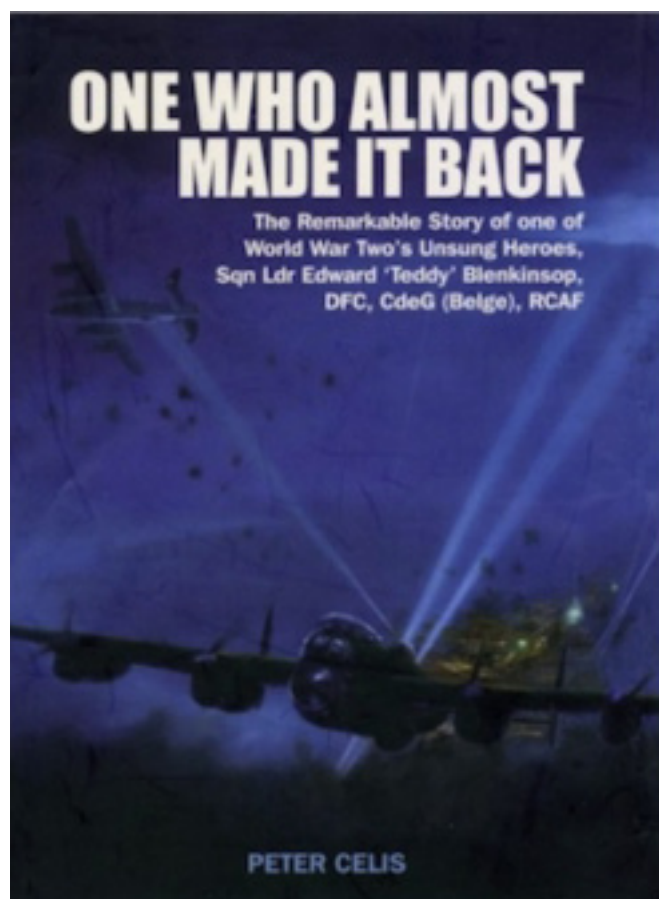
*Een band werd gesmeed met de bevolking en in het bijzonder met de familie Pypen. Daar had hij een tweede thuis gevonden en Jos Pypen was zijn boezemvriend geworden.*

*Peter Celis, met Meenselse roots (Albert en Marceline Stas waren zijn grootouders), kan klaar en duidelijk een situatie schetsen en chronologisch steeds weer een ander sfeerbeeld ophangen van de toestanden waarin de jonge Canadees zich bevond. De geprojecteerde beelden versterkten de situaties en velen waren nog nieuwsgierig naar meer details en bleven vragen stellen en/of schaften zich het boek, dat Peter over Blenkinsop schreef, aan.*

*De Vereniging van Politieke gevangenen en rechthebbenden van Meensel-Kiezegem mocht zich verheugen op een zeer geslaagde presentatie.*

*Ook voorafgaandelijk kregen we een indringende inleiding te horen van voorzitter Vital Craeninckx en ook burgemeester Chris Desaeveer was enthousiast over dit initiatief in haar voorstelling.*

*Voor degenen die het gemist hebben is er nog altijd het boek ( weliswaar voorlopig allen in het Engels) dat men via ons of via de vereniging van Politieke gevangenen van Meensel-Kiezegem kan krijgen. Ook bij de auteur, Peter Celis, te Langdorp zijn nog exemplaren te koop.*



## **Toch vertaling boek “Blenkinsop”?**

Peter Celis had een goed gesprek met uitgever EPO over een eventuele vertaling van het boek “One Who Almost Made It Back”. Na de vele vragen tijdens onze tentoonstelling vorig jaar en de uiteenzetting in het informatiecentrum voor de NCPGR Meensel-Kiezegem bleek er een reële behoefte aan een Nederlandstalige versie. De kwaliteitsuitgeverij EPO toonde een grote interesse in het verhaal van Teddy Blenkinsop en wil er graag een Nederlandstalige versie van uitgeven. Het grote struikelblok is echter de kostprijs van het vertaalwerk, dat geraamd wordt op verscheidene duizenden Euro's. De huidige commerciële prijs voor professioneel vertaalwerk schommelt rond de 1 Euro per regel. EPO heeft hiervoor geen budget en hoopt hiervoor subsidie of een andere vorm van sponsoring te vinden. Een andere mogelijkheid is dat Peter zelf voor de vertaling zorg, maar de omvang van dit werk zou hem verplichten enkele maanden loopbaanonderbreking te nemen. Dit is echter niet realistisch. Samen met uitgever Jos Hennes zoekt hij naar een oplossing. Het zou fijn zijn voor de jeugd en de oudere generatie in België mocht deze vertaling er kunnen komen. Alle tips of adviezen om dit project te realiseren zijn welkom. Wie een idee heeft kan met Peter Celis contact opnemen of ook via ons iets laten weten. (petercelis@skynet.be)

## **Nieuw op onze 12 de herdenkingsreis: Fallingbostel.**

Dit Krijgsgevangenkamp is bij velen bekend geraakt door het tv-drama “De smaak van De Keyser”, dat tijdens de wintermaanden heel wat kijkers mocht tellen. Wij vonden het interessant om aldaar een bezoek te brengen, temeer daar dit op onze reisweg ligt. Fallingbostel is gelegen in de nabijheid van de Lüneburgerheide. Het ligt aan de Westkant ervan op de hoogte van Bergen-Belsen. Oorspronkelijk (al in 1934) was het een trainingskamp voor het Duitse leger en al in 1939 werd het omgevormd tot een POW (Prisoners Of War) kamp. Het werd dus een werkkamp voor de eerste krijgsgevangenen.

Vele Belgische soldaten kwamen er terecht. Vooral om tweedracht te zaaien werden na een tijd de Vlaamssprekende gevangenen vrijgelaten. Dit gebeurde in vele kampen van dit soort. Zo

kwam het ook dat o.a. Jef Claes uit Meensel, die krijgsgevangen was, vroegtijdig terug naar huis mocht. Hij werd dan in 1944 als Politiek gevangene tijdens de razzia van 1 augustus'44 opgepakt. Hij was later dan één van de weinigen dit deze gruwel overleefde.

In Fallingbostel werden in juli 1941 10.000 Russische legerofficieren op gesloten. In de volgende winter stierven er al 1.000 van door een tyfusepidemie. Nog later werden er uit verschillende landen gevangenen ingekwartierd. Op 11 oktober 1944 werden nog eens 475 vrouwelijke strijders van de Warschau-opstand naar dit oord getransporteerd. 90 Officieren en 9 ordonnansen werden naar Bergen-Belsen afgevoerd. Uiteindelijk werden nog in december 1944 soldaten van de 42ste Amerikaanse Divisie en het 232 Infanterieregiment gevangen genomen tijdens de “Battle of the Bulge” rond Bastogne en opgesloten in Stalag XI-B.

Uiteindelijk werd het kamp van Fallingbostel door het Britse 8ste leger op 16 april 1945 bevrijd. Er werden rond Fallingbostel bijna 1.000 arbeidskampen opgericht. Zo was er de munitiefabriek Eibia GmbH, Bomlitz. Alhoewel door de Derde Conventie van Genève dit soort van werk voor krijgsgevangenen verboden was moesten Sovjetkrijgsgevangenen voor het Duitse leger oorlogstuig aanmaken. De Duitsers negeerden duidelijk dit verbod. We zullen trachten met een kort bezoek een overzicht te krijgen van wat zich afspeelde in de POW-kampen (Prisoners of War-camps). We bezoeken de locaties en eventueel het museum.



## **Sandbostel: één jaar later**

Vorig jaar bezochten we het vervallen kamp van Sandbostel. Ondertussen is Andreas Ehresman niet bij de pakken blijven zitten en heeft met de middelen die hij heeft zijn plannen verder uitgewerkt. Hij was ook één van de inspirators van de renovatie van het kamp van Neuengamme en wie die historie gevolgd heeft weet dat ook in Sandbostel binnen afzienbare tijd een doordacht project zal gerealiseerd worden. We konden in augustus 2008 vaststellen dat het verval van de barakken groot was en in het druilige weer gaf het nog een meer deprimerende aanblik dan anders. We gaan er dus nu terug naartoe en brengen dan eveneens een bezoek aan het veel besproken kerkhof (later meer hierover).

Nu even kort het gruweloord Sandbostel situeren: Stalag XB Sandbostel was een krijgsgevangenen- en concentratiekamp in Noord-Duitsland. Tussen 1939 en 1945 werden meer dan een miljoen krijgsgevangenen na hun gevangenneming ernaar gedeporteerd. Een 50.000 gevangenen overleed in het kamp. Ze stierven aan honger, moord door bewakers van de SS of aan een besmettelijke ziekte. In 1945 werd dit kamp bevrijd door Britse troepen. De meeste van de gevangenen die er werden opgesloten waren gevangengenomen Russische soldaten. Deze werden vooral gevangen na de operatie Barbarossa (de inval in Rusland) en werden nog veel slechter behandeld dan de andere gevangenen. Hitler had ze in zijn boek *Mein Kampf* beschreven als Untermenschen, die geen reden van bestaan hadden. Hier hebben ook dorpsgenoten gewerkt. Ook bij de dodentochten, bij de ontruiming van de Neuengamme en bijkampen, werd Sandbostel als verzamelplaats gebruikt.

Een historisch overzicht:

- 1939 Internering van Britse burgers en opsluiten van Polen in grote tenten.
- 1940 Aankomst van Belgische en Franse gevangenen.
- 1941 Aankomst van krijgsgevangenen uit Servië en de U.S.S.R.
- 1943 Aankomst van Italiaanse geïnterneerde militairen.
- 1944 Aankomst van Poolse vrouwen uit het Getto van Warschau
- 1945 Begin van de zogenaamde Dodenmarsen, gevangenen uit het kamp

Neuengamme en andere afgelegen kampen komen aan in Sandbostel.

- 29 april 1945 Britse troepen bevrijden het kamp.
- Juni 1945 Britse soldaten gebruiken het kamp als gevangenenkamp voor SS- en Nazibonzen
- 1952 Het kamp wordt een opvangkamp voor mannelijke vluchtelingen uit de DDR
- 1960 Het kamp gaat van Britse handen over in de Duitse overheid.
- 1974 Het kamp wordt een commercieel landgoed genaamd Immenhain.
- 1992 Het kamp wordt een beschermd monument. Het kamp ligt er verlaten bij en er wordt hard aan gewerkt om het tot een gedenkplaats te maken voor de overlevenden en nabestaanden.



## **Ook Noteren**

9 augustus 2009: Jaarlijkse herdenking te Meensel-Kiezegem met ceremonies aan het monument te Kiezegem en op het Kerkhof van Meensel. De eucharistieviering in de Sint-Mattheuskerk te Meensel begint om 10 uur. Na de plechtigheid biedt de gemeente een receptie aan in het Ontmoetingscentrum. Het informatiecentrum van de NCPGR-afdeling Meensel-Kiezegem is geopend.

## **CIMIC-studenten op bezoek.**

Vorig jaar waren de studenten van Cimic Mechelen al een dag bij ons te gast. Ze bezochten naast het Hagelands Vredesmuseum ook de kerkhoven van Meensel en Kiezegem. Nadat ze de reportages van Maurice De Wilde hadden bekeken, zagen ze in Huize Hageland de film "Meensel-Kiezegem'44". Naderhand werd dit druk besproken. Ook dit jaar op 1 april kwamen ze naar het Hageland. Professor August Thiry wil er een jaarlijkse traditie van maken. Om echter nog meer mensen uit het volwassenenonderwijs de kans te geven deze geschiedenis te doorgronden zullen ze de volgende jaren tijdens het weekend komen.

Cimic is het Centrum voor Intercultureel Management en Internationale Communicatie, een kenniscentrum van de Katholieke Hogeschool Mechelen. Zij verzorgen een opleiding (postgraduaat: 'Interculturele communicatie en diversiteitsmanagement'), training, onderzoek en publicaties. De economische mondialisering en de grote migraties plaatsen ons in een complexe werkelijkheid die soms verwarrend en vervreemdend lijkt. Cimic wil hierover op een vernieuwende manier reflecteren en een begeleiding ontwikkelen die een constructieve omgang met dit gegeven mogelijk maakt.

Cimic staat voor respect met en voor de Andere, die onze buur, collega, of landgenoot, kan zijn, ziet de diversiteit van culturen in de eigen gemeenschap en in de ons omringende wereld als een verrijking voor mens en samenleving, staat voor een faire verhouding tussen Noord en Zuid en bepleit een kritische benadering van de westerse moderniteit en de monoculturele markteconomie en pleit voor interculturaliteit als een vorm van wederzijds integreren en samenleven.

Intercultureel management vraagt om een integrale en globale aanpak. Het gaat erom verschillende brillen op te zetten en om het weten van heel verschillende sectoren in de maatschappij bijeen te brengen en in gesprek te laten treden. De Postgraduaat opleiding 'Interculturele communicatie en diversiteitsmanagement' richt zich tot mensen die in hun professionele context geconfronteerd worden met interculturele vragen en op zoek zijn naar concretisering van het begrip diversiteit in hun eigen werksituatie. Lesgevers en de gekozen gastsprekers zorgen voor een

boeiende en andere kijk krijgt op de realiteit. De verschillende zienswijzen van iedereen, dragen extra bij tot het stimuleren van de kritische geest.

August Thiry, de initiatiefnemer van dit bezoek, studeerde Germaanse en Slavische Filologie en is docent aan de Katholieke Hogeschool Mechelen. Hij publiceerde Russische literatuur in de 20ste eeuw (Universitaire Pers Leuven). Hij schreef de romans Het Paustovski-syndroom (1991) en Onder assistenten (1993) en de novellebundel Byzantijs blauw (1996). In het najaar van 2001 verscheen zijn reisroman over grensroutes in Griekenland en Turkije.

August Thiry bezorgt je met zijn boek "Land van beloften, Vrouwen onder de islam" het Forrest Gump-gevoel. Je wordt gedropt in het leven van drie Assyrische -lees christelijke- vrouwen die vreemdgaan in landen waar de islam de plak zwaait. Fictie en realiteit lopen door elkaar in de verhalen. Vreemdgaan gaat breder dan de pure seksuele betekenis", zegt de schrijver die het Assyrische volk maar niet kan loslaten sinds zijn vorige boek "Mechelen aan de Tigris." Schrijver August Thiry heeft een afkeer van platte reisverhalen waarin bezienswaardigheden de hoofdrol spelen. Deze woordenkunstenaar uit Winksele wil dieper graven in de mens en in de geschiedenis. Of zoals de schrijver het zelf omschrijft: "Ik zoek de kleine mens in de grote geschiedenis en fictie en realiteit mogen gerust door elkaar lopen in verhalen."

Alle personages hebben één ding gemeen. Ze gaan vreemd onder de islam. Het zijn immers vrouwen die leven in een wereld waar de bevolking grotendeels islamitisch is en in zo'n gemeenschappen ga je al vreemd als je bijvoorbeeld een liefdesrelatie begint met iemand van een andere godsdienst. Wie kiest voor zo'n liefde betaalt een zware prijs, want sociaal worden die keuzes niet aanvaard", zegt August Thiry na al zijn reizen door het Midden Oosten. Het Assyrische volk is overigens dichterbij ons dan we wel denken. In Mechelen leven er bijvoorbeeld ook Assyrische christenen. "Mechelen aan de Tigris" beschreef het tragische lot van de Assyriërs die al eeuwen op de vlucht zijn voor hun tegenstanders. In Mechelen leeft de gemeenschap Assyrische christenen tussen autochtonen en allochtonen, maar het grote publiek maakt nog altijd geen onderscheid tussen de christelijke Assyriërs en de moslims."

*Zijn nieuwste boek 'Reizigers door de Grote Oorlog' vertelt hoe het eerste Belgische pantserkorps ingezet werd in Rusland van 1915 tot 1917 en is het verhaal van jonge avonturiers die zich tijdens de Eerste Wereldoorlog meldden als vrijwilliger bij het eerste Belgische pantserkorps. 'Ze werden aangetrokken door de leren uniformen en de fantastische wagens', zegt Thiry. 'De keuze was niet zo moeilijk en "interessanter" dan de loopgraven aan de IJzer. Dat was in de modder ploeteren en het was ook gevaarlijker, want van de vierhonderd vrijwilligers zijn er slechts elf in Rusland gesneuveld.'*

*De bedoeling was het pantserkorps in te zetten aan de IJzer. Maar dat front was vastgelopen en koning Albert I schonk het korps aan de Russische tsaar en zo belandde het aan het oostelijke front. In Oekraïne viel de eerste dode: Jacques de Becker-Remy, de zoon van de katholieke senator van het gelijknamige plein in Kessel-Lo. Soldaat de Becker (22) kreeg een kogel door het hoofd toen hij een sleepkabel aanhaakte om een vastgelopen pantserwagen weg te halen. Zijn stoffelijk overschot werd later overgebracht naar het familiegraf in de abdij van Vlierbeek. In 1917 breekt dan de revolutie uit en de Russische soldaten verbroederen met de vijand. Als in de zomer van 1917 tijdens een groot Russisch offensief drie Belgische pantserwagens volledig worden vernietigd, hebben de Belgen er genoeg van. Ze trekken zich terug in Kiev. De Belgen zitten zonder eten in een klooster, maar ze overleven door wodka te stoken en te verkopen.*

*Begin 1918 vertrekken de Belgen met een trein uit Kiev. Sommigen van hen zijn intussen getrouwd met Russische vrouwen. Aanvankelijk rijden ze naar Sint-Petersburg. De officieren willen via het noorden per schip terugkeren, maar de manschappen verkiezen de lange route door Siberië. Ze zijn in 1915 vertrokken met het idee de wereld te zien. Er breekt muiterij uit in het korps en de manschappen verbroederen met lokale sovjets. Uiteindelijk rijdt de trein door Siberië naar het Chinese Harbin. 'Daar zijn ze zwaar aan de zwier gegaan, het blijven echte Belgen', zegt Thiry. 'De Chinezen verbieden de Belgen de toegang tot hun bordelen. Maar in Harbin zijn er ook Japanse huizen van plezier en daar zijn de Belgen welkom.' Dat blijkt uit foto's in het boek.*

*In april 1918 scheept het korps in op een Amerikaans schip. In de VSA worden de Belgen als helden opgevoerd tijdens parades om de Amerikanen warm te maken voor de oorlog tegen de Duitsers. August Thiry's 'Reizigers door de Grote Oorlog' is een boeiend historisch boek, uitgegeven in de historische reeks van het Davidsfonds, dat iedereen die enige interesse heeft voor de randgeschiedenis of een fascinerende, onbekende episode uit onze geschiedenis wil ervaren, niet mag missen.*



## **Scholenproject 2009 Weert (NI)**

Op dinsdag 28 april hadden we met Hugo en Iris, organisatoren van de scholenwerking uit Weert, een voorbereidende vergadering in verband met het bezoek in september van leerlingen van 15 scholen uit hun stad. Ze waren al bij ons ( in een volgende editie meer hierover) en houden eraan van het museum en het kerkhof met deze jongeren te bezoeken. Dit jaar zouden we ook een begeleide rondrit plannen langs een parcours dat duidelijker nog de plaatsen van het drama weergeeft.

Dat deze manifestatie weer een topper wordt blijkt al uit hun programma voor september. Wie er nog meer van wil weten kan op hun website alle informatie vinden.

### *Programma vrijdag 18 september*

05.00 – 05.15 uur Verzamelen bij de bus, parkeerplaats IJzeren Man

05.30 uur Vertrek naar Brussel

07.30 uur Tussenstop te Tervuren, nabij Afrikamuseum

08.15 – 08.30 uur Vertrek met begeleiding Politie Brussel

09.00 uur Aankomst Vrijheidsplein en plechtigheid "Graf onbekende Soldaat"

Mogelijk voorlezen gedicht schoolkind

Tekenen Gulden Boek door schoolkind

10.00 uur Grote Markt Brussel, stadhuis, middelpunt België en bezoek aan

Manneken-Pis met pakje van Atletiekvereniging Weert

11.30 uur Vertrek naar Tielt – (Winge)

12.30 uur Hagelands Vredesmuseum Tielt inzake Meensel-Kiezegem

Huize Hageland, Oudepastoriestraat 22 te Tielt

Lunch en rondleiding in 2 groepen, ieder 45 minuten

14.00 uur

Vertrek naar Meensel

14.10 uur

Monument en Oorlogskerkhof Meensel (Heibosstraat)

Herdenking Fakkelestafette is reeds geweest

Mogelijk ieder een bloem leggen

14.25 uur

Vertrek naar Sint Truiden

15.10 uur

Parkeren in/nabij Casinostraat Sint Truiden (nabij Frituur)

15.25 uur

Monument en Herdenking (gidsen gaan mee)

Aansluitend ontvangst Keizerszaal

Voorlezen gedicht schoolkind

16.00 – 16.10 uur Vertrek naar de Abdijtoren, bezoeken en beklimmen

16.50 uur

Frituur, eten

17.30 uur

Vertrek naar Weert

19.15 uur

Aankomst parkeerplaats IJzeren Man

### *Programma zaterdag 19 september*

17.00 uur Bijeenkomst in hal van stadhuis

17.00 – 17.30 uur Oplaten ballonnen bij binnenkomst Fakkelestafette

Overhandigen bloem aan chauffeurs als dank

17.40 uur

Herdenkingstocht

18.00 uur

Dodenherdenking Dodenappel door schooljeugd

Voorlezen gedicht door schoolkind

Evt. bloem leggen

18.30 uur

Vertrek naar Nieuwe markt

18.45 uur

Opstellen nabij Colosseum

19.00 uur

Muziekshow

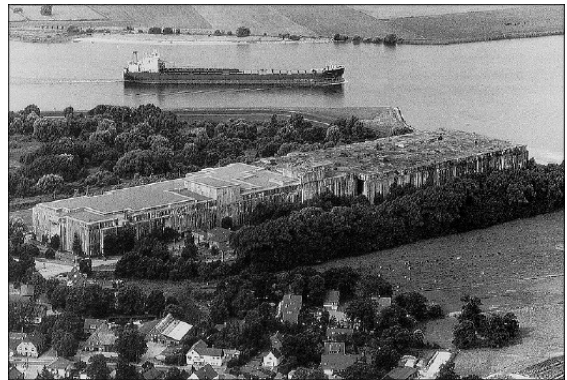
19.15 uur      Binnenkomst      atleten,  
motoren met Fakkels  
(schooljeugd      achter  
colosseum)

Ontsteken Fakkels door atleet  
Schoolkinderen komen naar  
voren en 1 persoon leest gedicht voor  
Overhandigen bloemen aan  
atleten door schooljeugd  
Muziekshow bekijken

20.45 uur      Einde Muziekshow

<http://www.fakkelestafette-weert.nl/links.html>

Enkele sfeerbeelden van vorige herdenkingsreizen



*Bunker Farge*



*Bergen-Belsen*



*Bullenhusen Damm*



*Beeld "De Wanhoop van Meensel-Kiezegem" in  
KZ Gedenkstätte Neuengamme - Hamburg*

## Ons Contacteren...

**Hagelands Vredesmuseum**  
Huize Hageland, Oude Pasto-  
riestraat 22, 3390 Tielt-Winge  
Geleide rondleidingen, elke  
derde zondagnamiddag van  
de maand, reservaties: Tel.  
016/53 66 94, e-mail:  
ann.verrek@tielt-winge.be



## Onze Medewerkers...

### **Dagelijks Bestuur:**

**Guido Hendrickx, Voorzitter**

Binkomststraat 56, 3391 Meensel-Kiezegeg, Tel 016/487878

**René Cauwbergs, Reisleader**

Glabbeeksesteenweg 93, 3390 Tielt-Winge, Tel 016/632460

**Oktaaf Duerinckx, Redactie & Gids**

Karekietenlaan, 30 3010 Kessel-Lo, Tel 016/355232

### **Verantwoordelijken:**

**Marc Cauwbergs, Foto's en Tentoonstellingen**

Binkomstraat 42, 3391 Meensel-Kiezegeg, Tel 016/635854

**Tom Devos, Webmaster & Vormgever**

Wingerstraat 12, 3390 Sint-Joris-Winge, GSM 0499/537896

**Ingrid Hendrickx, Secretariaat**

Kapellekensweg, 32 3391 Meensel-Kiezegeg, Tel 016/640309

**Rudi Peeters, Wapens en Tentoonstellingen**

Kerkstraat 85, 3391 Meensel-Kiezegeg, GSM 0486/104960

**Valère Van Gramberen, Pedagogische Activiteiten**

Bleukenweg 27, 3390 Tielt-Winge, Tel 016/631920

### **Medewerkers:**

**Patrick Aerts,**

Preterstraat, 24, 3118 Werchter Tel 0477/192775

**Eric Callaerts,**

Pastoor Dergentlaan, 106, 3200 Aarschot Tel 016/746313

**Maarten Callaerts,**

Pastoor Dergentlaan, 106 3200 Aarschot Tel 016/746313

**Freddy Duerinckx,**

Gellenberg 107, 3210 Lubbeek Tel 016/621238

**Evrard Van Goidsenhoven,**

Hamelendreef 27, 3300 Tienen GSM 0476/324401

**Alfons Vuchelen,**

Henri Dotremontstraat 6, 3320 Hoegaarden, Tel 016/634955

**Betty Vuchelen,**

Stoopkensstraat, 110 3320 Hoegaarden Tel 016/767936

## ABONNEER NU!

Inschrijven om de nieuws-  
brief via de post te ontvan-  
gen kan steeds door een  
kleine jaarlijkse bijdrage  
in de druk- & portkosten.  
Gelieve hiervoor een mini-  
mumbetrag van 5 Euro over  
te schrijven op ons rekening-  
nummer (146-8037688-15)  
met vermelding "Nieuws-  
brief 2008 – Naam – Adres".

De Nieuwsbrief is wel gratis  
beschikbaar via  
e-mail. Inschrijven kan op  
**[nieuwsbrief@meensel-  
kiezegem44.be](mailto:nieuwsbrief@meensel-<br/>kiezegem44.be)**.

Een extra vrijwillige  
bijdrage wordt doch altijd  
geapprecieerd.

Ons helpen kan via  
rekeningnummer  
149-0567841-75

## COLOFON

**Redactie: Oktaaf Duerinckx**  
**Vormgeving: Tom Devos**  
**Foto's: Marc Cauwbergs**

Driemaandelijks Nieuws-  
brief over de Stichting  
Meensel-Kiezegeg '44.

Meer informatie kan u steeds  
vinden op onze website:  
**[meensel-kiezegem44.be](http://meensel-kiezegem44.be)**

